

Podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną - course description

General information	
Course name	Podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną
Course ID	05.6-WP-PSSM-ERNI
Faculty	Faculty of Social Sciences
Field of study	Special education
Education profile	academic
Level of studies	Long-cycle studies leading to MS degree
Beginning semester	winter term 2020/2021

Course information	
Semester	7
ECTS credits to win	4
Course type	obligatory
Teaching language	polish
Author of syllabus	dr hab. Zdzisława Janiszewska-Nieścioruk, prof. UZ

Classes forms					
The class form	Hours per semester (full-time)	Hours per week (full-time)	Hours per semester (part-time)	Hours per week (part-time)	Form of assignment
Lecture	15	1	9	0,6	Exam
Class	15	1	9	0,6	Credit with grade

Aim of the course

Zapoznanie studentów z problematyką edukacji i rehabilitacji oraz społecznej integracji, inkluzji i normalizacji życia dzieci, młodzieży i dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz zagadnieniami dotyczącymi istoty, koncepcji, etiologii, diagnozy, profilaktyki niepełnosprawności intelektualnej

Prerequisites

Wiedza z zakresu przedmiotów: pedagogika specjalna, psychologia rozwoju człowieka w ciągu życia, psychologia kliniczna

Scope

Wykłady:

Pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną, jako swoisty system o charakterze teoretycznym i praktycznym w procesie przemian; przedmiot zainteresowań, cele, zadania i rys historyczny. Wielowymiarowość procesu rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz współczesne systemy ich kształcenia (w Polsce i innych krajach); istota, zadania, cele rehabilitacji i edukacji osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Koncepcje, perspektywy badawcze, interpretacje istoty i kryteria diagnostyczne niepełnosprawności intelektualnej, ich konsekwencje dla edukacji i rehabilitacji osób z tą niepełnosprawnością. Rola i upodmiotowienie osoby z niepełnosprawnością intelektualną w procesie rehabilitacji.

Osoba z niepełnosprawnością intelektualną w perspektywie ekosystemu. Społeczno-ekologiczne ujęcie niepełnosprawności intelektualnej i jego konsekwencje dla systemu wsparcia, kształcenia i rehabilitacji osób z tą niepełnosprawnością.

Proces normalizacji, społecznej integracji i inkluzji osób z niepełnosprawnością intelektualną; założenia, koncepcje, zasady, środowiskowo-pedagogiczne uwarunkowania, możliwości i formy realizacji. Mapa problemów w dyskursie na temat społecznej i edukacyjnej integracji oraz inkluzji społecznej osób z niepełnosprawnością intelektualną w Polsce. Ocena jakości współczesnych rozwiązań w kształceniu i rehabilitacji tych osób w Polsce i innych krajach.

Rola pedagogów specjalnych, nauczycieli i innych profesjonalistów w procesie rehabilitacji i edukacji osób z niepełnosprawnością intelektualną. Problemy współczesnego kształcenia nauczycieli-pedagogów specjalnych, krytyczna analiza ich profesjonalnego przygotowania,

Koncepcje edukacji włączającej. Problemy włączania uczniów/osób z niepełnosprawnością intelektualną w przestrzeń ogólnodostępnej edukacji. Organizacja edukacji specjalnej osób z niepełnosprawnością intelektualną, jej wielotorowość i zróżnicowanie; analiza kryteriów owego zróżnicowania, np. ze względu na zakres i miejsce udzielania wsparcia; efektywność tych form kształcenia w kontekście badań absolwentów.

Problemy rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną i możliwości ich wspierania. Podmiotowa rola rodziny w rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną. Problemy dorosłości osób z niepełnosprawnością intelektualną; kwestie usamodzielniania, autonomii, wspierania, normalizacji życia, przygotowania do pracy, społecznej integracji. Funkcjonowanie placówek dla osób dorosłych dotkniętych tą niepełnosprawnością w kontekście współczesnych koncepcji rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami.

Kwestie deinstytucjonalizacji i możliwości inkluzji społecznej dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną. Wskazanie najistotniejszych współczesnych problemów w życiu, edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną w celu ich eliminowania - konieczność uwrażliwiania społeczeństwa na potrzeby tych osób, usuwania negatywnych postaw i uprzedzeń, wskazywanie możliwości normalizacji życia we wszystkich jego sferach - edukacyjnej, rodzinnej, społecznej, zawodowej itp. Współczesne cywilizacyjne zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, jako swoiste wyzwanie dla procesu rehabilitacji i edukacji osób z niepełnosprawnością intelektualną

Ćwiczenia:

Niepełnosprawność intelektualna i osoba z tą niepełnosprawnością w perspektywie historycznej. Przemiany w społecznych postawach wobec tych osób i możliwości ich

edukacji, rehabilitacji, integracji i normalizacji warunków życia.

Koncepcje, perspektywy badawcze niepełnosprawności intelektualnej, np. psychobiologiczna, psychorozwojowa, psychospołeczna i pedagogiczna; analiza ujęć istoty i kryteriów diagnostycznych tej niepełnosprawności w klasyfikacjach ICD-10 i ICD-11 (Międzynarodowej Klasyfikacji Statystycznej Chorób i Problemów Zdrowotnych WHO), DSM-5 (Klasyfikacji Zaburzeń Psychiczych APA), ICF (Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia WHO) oraz AAIDD (Amerykańskiego Towarzystwa Niepełnosprawności Intelektualnej i Rozwojowej). Krytyczna analiza kryteriów diagnostycznych niepełnosprawności intelektualnej (z uwzględnieniem najnowszych badań inteligencji) i ich konsekwencji dla oceny możliwości rozwoju i funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Społeczno-ekologiczny wymiar niepełnosprawności intelektualnej i znaczenie zindywidualizowanego czy spersonalizowanego wsparcia dla funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną; problemy diagnozy i określania zakresu wsparcia oraz warunków jego udzielania. Ustalanie profilu wsparcia tych osób w oparciu o koncept Schalocka.

Znaczenie etiologii w diagnozie niepełnosprawności intelektualnej, jej wieloczynnikowy charakter. Zapobieganie niepełnosprawności intelektualnej jako forma wsparcia; wiązanie etiologii z zapobieganiem i wsparciem w procesie całościowej edukacji i rehabilitacji osób z różnym stopniem niepełnosprawności intelektualnej. Potrzeba refleksyjnego podejścia do stopniowania nasilenia niepełnosprawności intelektualnej; możliwości jej zastąpienia zrationalizowanym systemem wsparcia.

Charakterystyka osób z niepełnosprawnością intelektualną z uwzględnieniem charakterystyki procesów orientacyjno-poznawczych, zaburzeń rozwoju sfery intelektualnej i rozwoju mowy itp. Wybrane zespoły zaburzeń genetycznych i chromosomowych, np. zespół Downa, Williamsa, Aperta. Możliwości terapii tych osób.

Problemy społecznego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną w zależności od wieku; w rodzinie, systemie edukacji, lokalnym środowisku, w sytuacji zatrudnienia.

Prawa osób z niepełnosprawnością intelektualną; problem ich respektowania i przestrzegania. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną wobec współczesnych wyzwań i zagrożeń.

Teaching methods

Wykład problemowy, praca indywidualna i w grupach, dyskusja problemowa

Learning outcomes and methods of theirs verification

Outcome description	Outcome symbols	Methods of verification	The class form
E.11.W1. podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; cele, zadania, przedmiot pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną – ujęcie historyczne; koncepcje, modele i definicje niepełnosprawności intelektualnej; miejsce ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w systemach edukacji w Polsce i innych państwach; zagadnienie osobowości i zakres kompetencji nauczyciela (wychowawcy); potrzeby i zadania rozwojowe osób z niepełnosprawnością intelektualną w różnych okresach życia; zagadnienia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną, rolę rodziny tego dziecka oraz systemy wsparcia społecznego;	• PS_W-04 • PS_W-05	• activity during the classes • an evaluation test • an exam - oral, descriptive, test and other	• Lecture • Class
E.11.K2. wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych.	• PS_K-04	• a discussion • an observation and evaluation of the student's practical skills	• Lecture • Class
E.11.K1. autorefleksji nad rozwojem zawodowym;	• PS_K-04	• a discussion • an observation and evaluation of the student's practical skills	• Lecture • Class
E.11.U3. analizować psychologiczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; prezentować kryteria definiowania niepełnosprawności intelektualnej w psychologii klinicznej; określać genezę niepełnosprawności intelektualnej; stosować podstawy diagnostyki; analizować i stosować psychologiczne podstawy terapii osób z niepełnosprawnością intelektualną; stosować wybrane metody, techniki i programy rehabilitacji psychologicznej;	• PS_U-01 • PS_U-05	• a project • activity during the classes • an exam - oral, descriptive, test and other	• Lecture • Class

Assignment conditions

Ćwiczenia (zaliczenie na ocenę) – aktywność studenta na zajęciach: opracowanie i prezentacja w czasie ćwiczeń zagadnień, problemów przewidzianych w programie przedmiotu (metody kształcenia: praca indywidualna i w grupach, dyskusja problemowa),

Narzędzie weryfikacji: przygotowane, adekwatnie do danego tematu zajęć, zagadnienia problemowe;

przykładowe problemy dyskutowane na zajęciach:

- współczesne rozwiązania w procesie rehabilitacji i edukacji osób z niepełnosprawnością intelektualną

- realizacyjne słabości edukacji integracyjnej i włączającej osób z niepełnosprawnością intelektualną

- upodmiotowienie dziecka/osoby z niepełnosprawnością intelektualną w procesie rehabilitacji i kształcenia

Wykłady - egzamin ustny z zagadnień programowych wykładów opracowanych w formie pytań (student losuje 3 pytania); warunkiem zaliczenia jest 60% poprawnych odpowiedzi

na pytania (punktowane: 1-5 pkt.). Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest pozytywna ocena ćwiczeń.

Ocena końcowa - na ocenę z przedmiotu składa się ocena z ćwiczeń (50%) i z egzaminu (50%). Warunkiem zaliczenia przedmiotu są pozytywne oceny z ćwiczeń i egzaminu

Recommended reading

1. Bobińska K., Pietras K., Gałęcki K. (red.) (2012) Niepełnosprawność intelektualna – etiopatogeneza, epidemiologia, diagnoza, terapia, Wrocław, Wyd. Continuo
2. Janiszewska-Nieścioruk, Z., Maciarz, A. (2006). Współczesne problemy pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
3. Janiszewska-Nieścioruk Z., Mróz A., Gembara U. (red.) (2018) (Nie)nowe problemy rozwoju, edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną, Zielona Góra: Oficyna Wydawnicza UZ
4. Kościelska, M. (2000). Oblicza upośledzenia. Warszawa: PWN.
5. Twardowski A. (2012), Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci z niepełnosprawnościami w środowisku rodzinnym, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
6. Kościelska, M. (2004). Niechciana seksualność. Warszawa: Wyd. Jacek Santorski
7. Kowalik, S. (2007) Psychologia rehabilitacji, Warszawa, Wyd. AiP
8. Krause, A. (2010). Współczesne paradygmaty pedagogiki specjalnej, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
9. Obuchowska, I. (1999). Dziecko niepełnosprawne w rodzinie. Warszawa: WSiP.
10. Wyczasany, J. (2011). Pedagogika upośledzonych umysłowo. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
11. Żółkowska, T. (2004). Wyrównywanie szans społecznych osób z niepełnosprawnością intelektualną, Szczecin: Oficyna IN PLUS.
12. Sęk, H. (2014). Psychologia kliniczna. Warszawa: PWN
13. Smith, D., D. (2008). Pedagogika specjalna, Warszawa: PWN.

Further reading

1. Dykciak, W. (2001). Pedagogika specjalna. Poznań: Wyd. UAM.
2. Gajdzica, Z. (2007). Edukacyjne konteksty bezradności społecznej osób z lekkim upośledzeniem umysłowym, Katowice: Wyd. UŚ.
3. Gustavsson, A., Zakrzewska-Manterys, E. (1997). Upośledzenie w społecznym zwierciadle, Warszawa: Wyd. Żak
4. Kielin J. (2013) Rozwój daje radość. Gdańsk: Wydawnictwo GWP
5. Kościelska, M. (1998). Trudne macierzyństwo, Warszawa: PWN
6. Krause, A. (2010). Współczesne paradygmaty pedagogiki specjalnej, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”
7. Sadowska, S. (2006). Jakość życia uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”
8. Twardowski A. (red.) (2006) Wspomaganie dzieci z genetycznie uwarunkowanymi wadami rozwoju i ich rodzin, Poznań, PTP
9. Żyta, A. (2004). Rodzeństwo osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.

Notes

Oferta dla chętnych: wizytacja i hospitacja zajęć w wybranej formie edukacji osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz w placówce dla dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Modified by dr hab. Jarosław Bąbka, prof. UZ (last modification: 17-04-2020 10:55)

Generated automatically from SylabUZ computer system